

N:o 76.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter förre fanjunkaren Johan Johansson Berggren; gifven Stockholms slott den 4 februari 1898.

Sedan förre fanjunkaren Johan Johansson Berggren från Wilunda i Hammarby socken af Stockholms län den 1 april 1895 afidit utan att efterlemna några vid bouppteckningstillfället den 27 i samma månad kända arfvingar, lät bemälda Berggrens affidna hustrus systerdotter Gerda Josefina Åslander vid lagtima vörtinget i Stockholms läns vestra domsaga den 4 juni samma år i bevakningsändamål förete en så lydande handling: »Afskrift. I anseende till den tillgifvenhet, välvilja och förtroende, som min affidna hustrus systerdotter Gerda Sofia Åslander visat undertecknad på gamla dagar, är min yttersta vilja och testamente att förordna, att den efter min död befintliga egendom vare sig fast eller löst, penningar eller gods af hvad beskaffenhet som helst intet undantagande, skall tillfalla Gerda Josefina Åslander, med skyldighet för henne att låta mitt stoft ordentligt begrafvas (enkelt och utan prål) i Wendels kyrkogård i samma graf eller bredvid min affidna hustrus. Och eger hon, Gerda Josefina Åslander, äfven rätt att efter min död uppbära den mig tillfallande begrafningshjelp från arméns pensionskassa (90) kronor samt innestående pension, om sådan fins, äfven från kongl. Svea Lifgardets underofficerares pensionsförening 50 kronor, jemte innestående pensioner för svärdstecknet af Drottningens hospitalskassa och kongl. Svea Lifgardets underofficerares pensionskassa, och skall hon på samma gång återställa det mig af Kongl. Maj:t nådigst tilldelade svärdstecknet till secundchefsembetet vid Kongl. Svea Lifgardet.

Detta testamente är af mig sjelf upprättadt med hänvisande till det testamente mellan mig och min affidna hustru, att jag eger förordna om min egendom efter godtfinnande. Hvilket jag detta testamente med sundt förnuft och fri vilja underskrifvet och med mitt sigill bekräftat. Lamyra i Wendel af Upsala län den 1 februari 1890. J. P. Berggren, f. d. fanjunkare vid Kongl. Svea Lifgarde.»

I enlighet med derom af kammaradvokatfiskalsembetet efter stämning å Gerda Josefina Åslander framställt yrkande förklarade emellertid berörda domsagas häradsrätt genom utslag den 8 juni 1897, som vunnit laga kraft, att ifrågavarande såsom testamente bevakade handling, såsom icke af vittnen bestyrkt, icke kunde anses såsom ett i öfverensstämmelse med stadgandet i 16 kap. 1 § ärfdabalken upprättadt testamente, och som Gerda Josefina Åslander, hvilken omhändertagit, förvaltat och realiserat Berggrens efterlemnade egendom, icke ens uppgifvit, att hon skulle på annan grund än till följd af berörda handling ega rätt till samma egendom, samt vid det förhållande, att någon arfvinge efter Berggren icke inom natt och år efter hans död anmält sig eller blifvit känd, Kongl. Maj:t och kronan egde bättre rätt till Berggrens qvarlåtenskap än Gerda Josefina Åslander, fann häradsrätten omförmälda, såsom testamente bevakade handling icke utgöra hinder för kronan att komma i åtnjutande af den rätt till danaarf efter Berggren, som kunde kronan jemlikt 15 kap. 6 § ärfdabalken tillkomma; hvarjemte häradsrätten förpligtade Gerda Josefina Åslander att, sedan en månad från utslaget dag förflutit, vid anfordran till kammaradvokatfiskalsembetet för Berggrens qvarlåtenskap i laga ordning redovisa.

I en till Kongl. Maj:t den 30 november 1897 ingifven skrift har nu Gerda Josefina Åslander i underdånighet anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte efterskänkas till sökandens förmån, dervid sökanden framhållit, att den summa, hvartill boets behållning efter dess realiserande uppginge, vore för kronan betydelselös, under det att afståendet från samma belopp vore för sökanden ganska kämbart; att Berggren under de 4 sista åren af sin lefnad bott hos sökandens moder, som varit Berggrens svägerska, och städse tyckts hafva haft den uppfattningen, att sökanden stått i skyldskapsförhållande till honom; att den af sökanden åberopade handling af den 1 februari 1890 otvifvelaktigt vore af Berggren egenhändigt uppsatt och af honom med hans sigill försedd; att för ty Berggrens önskan beträffande hans qvarlåtenskap ej kunde antagas hafva varit annan, än att sökanden skulle efter hans död blifva egare af behållningen i boet;

samt att det med all sannolikhet allenast berott på bristande kännedom om de lagliga formerna för testamente, att handlingen ej varit vederbörligen bevittnad.

Vid den underdåniga ansökningen har sökanden fogat intyg *dels* af den 27 oktober 1897 af organisten i Hammarby A. M. Bergvall och Arvid Bergvall af innehåll, att bemålde Berggren under de fyra sista åren af sin lefnad vistats och bott samt njutit vård och skötsel af sökanden och hennes moder, *dels ock* af den 30 oktober samma år af godsägaren P. O. Svensk, att den namnteckning af Berggren, som funnes anbragt under ofvan omförmälda handling, vore synnerligen lik samme mans namnteckning å andra Svensk förevisade handlingar.

I anledning af den gjorda ansökningen har underdånigt utlåtande afgifvits af ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län, som meddelat, att sökanden och hennes moder tillsammans egde en till 2,000 kronor taxerad bostadslägenhet med besittningsrätt för viss tid till marken å hemmanet Kapellet's egor i Hammarby socken, samt, enär af handlingarne kunde anses framgå, att Berggren haft för afsigt att åt sökanden lemna sin qvarlåtenskap, hvilken allenast uppginge till obetydligt belopp och således vore för kronan utan nämnvärd betydelse, tillstyrkt bifall till ansökningen, än äfven kammaradvokatfiskalsembetet, som, jemte meddelande, att ifrågavarande danaarfsmedel, hvilka af sökanden behörigen redovisats, efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision uppginge till 72 kronor 11 öre, som i statskontoret innestode, på de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande anförda skäl hemställt om aflåtande till Riksdagen af nådig proposition i det af sökanden i den underdåniga ansökningen angifna syfte.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel må på sökanden öfverlåtas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Hans Wachtmeister.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4
februari 1898.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
ANNERSTEDT,
von KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER.

Departementschefen, statsrådet grefve Wachtmeister föredrog vidare:
En af ogifta Gerda Josefina Åslander från Kapellet i Hammarby
socken af Stockholms län gjord underdånig ansökning, att kronans rätt till
danaarf efter afidne förre fanjunkaren Johan Johansson Berggren från
Vilunda i nämnda socken måtte till förmån för sökanden efterskänkas;
öfver hvilken ansökning underdånigt utlåtande afgifvits ej mindre af
Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län än äfven af kammar-
advokatfiskalsembetet, som dervid meddelat, att ifrågavarande danaarfsmedel,
som af sökanden behörigen redovisats, efter afdrag af utanordnad aktorats-
provision uppginge till 72 kronor 11 öre, som i statskontoret innestode.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel måtte på sökanden öfverlätas.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda tillstyrkt samt förordna, att nådig proposition i ämnet skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hugo Malm.
